Qafár Agattiinoh Rakaakayih Doolatak,

Qafár Rakaakayak, Dinkaarâ Maybalaalaqa

14tô liggidak, Ixximak 82

Samara, Waysuk /2006

r Agattiinoh Rakaakayih

Doolatak, malâbuxa

አሰራ አራተኛ ዓመት ቁጥር **82**

ሠመራ ሰኔ ቀን **2** ዐዐ **6** ዓ.ም.

Qafar Rakaakayih Doolatak
Gar Kurâ Xiinisso Maroh Kukta
Qusubih Yaysiisoonuh Yewqe
Kuktih Ixxima 82

Amô baxxaqa le cokmi xagar Qafar Rakaakayih dustuurul xissiimem kinnuk:-

Garkurâ xiinissoh maro garkurâ gar kee makortah hangi acayuk taamitoonuh, federal kee rakaakay dusuur inkih baar le reeda teceemih taagah, ni rakaakayih cokmi Qarwah xiinissok daga raqta gaba kinniimik ugutak.

Cokmi Qarih amô baxxaqqaa kee esserimiyyi faxe gurral , irok takku addak takke xukkoh gaafite wayuh kaxxa lofti leeh, distuur radmo kataytaah, atlaake qansiise waah qidi leeh, ummatta ayfaafay maqaaneh kibal elle qidda, gar kuriyyi siirat xisnuh nee xiqsiisah yan reedaa kee rekisso qusba gurral massoysaanam faxxiimak sugteemih taagah, aysaasuk tewqe Qafar rakaakayih doolatih dustuuruk maasayyak 47/3/a elle ittannak ugutak ciggiila kukti yewqe.

የአፋር ብሄራዊ ክልል መንግስት

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አዋጅ እንደገና

ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 82

ነጻ የዳኝነት አካል በአፋር ብሄራዊ ክልላዊ ሕገ-መንግስት የተቋቋመ በመሆኑ፥-

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ የዳኞች መብትና ግዴታ ላይ ትኩረት ሠጥቶ እንዲሠራ የፌደራልና የክልላችን ህገ-መንግስታት በሠጡት ሠፊ ስልጣን መሠረት የክልላችን ፍርድ ቤቶች መስተዳደር የበላይ አካል መሆኑን በመገንዘብ፥-

የፍርድ ቤት ነጻነትና ተጠያቂነት በምንም መልኩ በውስጥም ሆነ በውጫዊ ጫና እንዳይሸራረፍ ወሣኙን ድርሻ የሚጫወት፥ ሕገ-መንግስታዊ መርሆን የሚከተል፣ ሙስናን

የማይሸከምና ግልፅነት የሰፈነበት ሆኖ በአገልግሎት ብቃቱ ህዝባዊ አመኔታ ያተረፈ የዳኝነት ስርዓት ለማነጽ የሚያስችለውን ስልጣንና አወቃቀርን እንደ አዲስ መወሠን አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ተሻሽሎ በወጣው የአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህገ-መንግስት ዓንቀጽ 47/3/ሀ መሠረት የሚከተለው ታውጇዋል።

1 heele

Amolladi Wano

1. Ux Ammunta

Ta kukti aysaasuk yeyyeeqen Qafar rakaakayih doolatak garkurâ xiinissoh maroh xisoh kukta….deqsitu duudah.

2. Maqna

Ta kuktih addal

1. Dustuuru iyyaanam, yiysiisen Qafar rakaakayih doolatih dustuuru
2. “Miglis” iyyaanam, Qafar Agatih Rakaakayih Doolatih miglisi iyyaanama
3. “Cokmi Qari” iyyaanam Qafar rakaakayih doolatak daqar cokmih Qari,fayyale cokmih Qari kee sangerrâ cokmih Qarwa iyyaanama.
4. “Maro” iyyaanam ta kuktak ugutak rakaakay caddol xissimta garkura xiinissoh maro iyyaanama.
5. “ Rasi maro” iyyaanam marok xagar kinnuk ta kuktal rasi caddol xissmte maro .
6. “Mihrat ligdoh deesaasih horta” iyyaanam garkurak, Rijistirarwak, tonnaah, marok reedaleelak xiqto kattaatak ligdo bahsiisaanam gulgulussa maroh exxay rakaakay caddol xissimtah iyya.
7. “ Kutbe buxa” iyyaanam garkura xiinissoh exxaaxih taama ogoytissuh, garkura, rijistirarwaa kee marok reeda leelâ maysaqarra gital tabbaxuh xissimte maroh kutbeh buxa iyyaanama.
8. “Garkure” iyyaanam maro liisiyyi hayteh cokmi Qaril gar kure yakkuh miglis reeda akah tecee madqa yaaxigi iyyaanama.
9. “ Rijisterar” iyyaanam maro liisiyteeh, cokmi Qaril rijistiraarah taamituh miglis gitaak reede mihrat li iyyaanama.
10. “ Garkure yakko” iyyaanam maro liisiyteek geera miglis garkure axcuk kaa reedissah gide madqâ mihratal cokmi Qaril elle sugah taamita numu.

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ ተሻሽሎ የወጣ የአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የዳኞች አስተዳደር

ጉባኤ ማቋቋሚያ አዋጅ ------ ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ

1. ህገ-መንግስት ማለት ተሻሽሎ የወጣው የአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህገ-መንግስት ነው።
2. ምክር ቤት ማለት የአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው::
3. /ፍርድ ቤት/ ማለት የአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ወረዳ ፣ ከፍተኛ እና ጠቅላይ ፍርድ ቤቶችን ያጠቃልላል።
4. /ጉባኤ/ማለት በዚህ አወጅ መሠረት በክልል ደረጃ የተቋቋመ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ነው።
5. /ዞን ጉባኤ/ ማለት የጉባኤው አካል ሆኖ በዞን ደረጃ በዚህ አዋጅ የተቀ þ ቋመ ነው።
6. /የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን /ማለት የዳኞች፣ፊጅስትራሮችና የጉባኤው ተሾሚዎችን ሙያዊ ብቃት በአግባቡ እየተከታተለ አቅም እንዲጐለብቱ የሚያስችላቸውን ሁኔታ የሚያመቻች በክልል ደረጃ የተቋቋመ የጉባኤው አካል ነው።
7. /ጽሕፈት ቤት/ ማለት የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አካላትን ሥራ ለማቃናጀትና የዳኞች፣የፊጅስትራሮችና የጉባኤ ሹመኞችን ማህደር በአግባቡ ለመያዝ የተቋቋመ የጉባኤው ጽሕፈት ቤት ነው።
8. /ዳኛ ማለት በጉባኤ ተመልምሎ በፍርድ ቤት በዳኝንት እንዲሠራ በምክር ቤት የተሾመ የሕግ ባለሞያ ነው።
9. /ሬጅስትራር/ ማለት በጉባኤው ተመልምሎ በፍርድ ቤት በሬጅስትራርነት እንዲሠራ በምክር ቤት የተሾመ የሕግ ባለሞያ ነው።
10. /እጩ ዳኛ/ ማለት በጉባኤ እንደተመለመለ ምክር ቤት በዳኝንት እስከሚሾመው ድረስ በህገ ሙያ በፍርድ ቤት በግዜያዊነት ተመድቦ የሚሠራ ነው።
11. “Rijisteraar yakko” iyyaanam rakaakay sangerrah cokmih Qaril , kutbe buxa taceeh tan aqayyaarel taturruuy, maro liisiyteek lakal miglis kaa reedisam fan madqâ mihratal cokmi Qaril elle sugah taamita numu.
12. “Maro reedoonu” iyyaanam mihrat ligdoh deesaasih mixxaageyna, Ini specterway, kutbe buxak mixxaageyniitih taniy maro reedissah iyya.
13. “Disipiliin baysa” iyyaanam, garkura, rijistiraar kee marô reedon meqem kaban edde xiinih addal rorsimte madqooqik tiyak teyna baytaama.
14. “Qaduk tambullee taamâ ligdoo kee gabat afih boola” iyyaanam garkurak taamah agdaabeh makeeloh miracsental daffeysen xalootuk addah tanim geya waqdi.

3. Nadoh ascossa

Ta kuktal lab nadol inxicci iyyeenim say nadoh edde takkeemi.

4. Kuktak angaddaabê waado

Ta kukti ciggiltaamih amol inkih taamitele

1. Cokmi Qaril taamitta garkura , rijisteraanwaa kee marô reedoonul, wonnaah, garkure yakkoo, kee rijisteraar yakkok.
2. Ta maasayyak , nali maasayyak (1) xagar akak xagen adoytiitiy adbi dagiinah waqa elle xayyowteh taniy, taama cabteh iyyal.

5. Gar kureh reedimoonu xiqsissa makeelo

1. Ciggilta makeelo kiba mari qallalla iyyeh garkurê taamah reedimam duudah.
    1. Itiyopiyah baxa yakkeenimi.

11. /እጩ ሬጅስትራር/ ማለት የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በጽሕፈት ቤት የሚሠጠውን መለያ ፈተና ካለፈና በጉባኤው ተጣርቶ ከተመለመለ በኋላ መክር ቤት እስከሚሾመው ድረስ በህግ ሙያ በፍርድ ቤት በግዚያዊነት ተመድቦ የሚሠራ ነው።
12. የጉባኤ ሹመኞች ማለት የሙያዊ ብቃት ከትትል ተጠሪ፣እንስፔክተሮችን የጽሕፈት ቤቱ ተጠሪ ሆነው በጉባኤ የሚሾሙና የሚመደቡ ናቸው።
13. /የዲስፒሊን ጥፋት/ ማለት በዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎች የሥነ-ምግባር ደንብ ውስጥ ከተዘረዘሩት ድንጋጌዎች አንዱን የሚጥስ ተግባር ነው።
14. /ግልጽ የሆነ የሥራ ችሎታና ቅልጥፍና ማነስ/ ማለት በዳኞች ሥራ አፈጻጸም መመዘኛ መመሪያ ከተመለከተው ያነሰ ውጤት ያገኘ ሲሆን ነው።

3. <u>የጾታ አገላለጽ</u>

በዚህ አዋጅ በወንድ ጾታ የተገለፀ ሁሉ ለሴት ጾታም የሚገለጽ ነው።

4. <u>የአዋጁ ተፈጻሚነት ወሰን</u>

ይህ አዋጅ በሚከተሉት ላይ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

1. በፍርድ ቤቶች እየሠሩ በሚገኙ ዳኞች፣ ሬጅስትራሮች እና የጉባኤ ተሾሚዎች እንዲሁም እጩ ዳኞችና ሬጅስትራሮች፣
2. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሱት አባላት የሥነ-ምግባር ክስ ተመስርቶባቸው እያለ ከሥራቸው የለቀቁ።

5. <u>በዳኝነት ለመሾም የሚያበቁ መመዘኛዎች</u>

1. የሚከተሉትን መመዘኛዎች ያሟላ ሠው ተወዳድሮ ለዳኝነት ሥራ ሊሾም ይችላል።

1. Garkurê mihratal taamituh fayxi lenumu
2. Karma keenik 25 karmak adda akke waytaama.
3. Federaal kee rakaakay dustuuruh rammitaanama
4. Rakaakayak taamah af nagay yaaxigeenimi.
5. Madqâ mihratal dagnal naharsi digri yaalleenimi,
6. Garkuriini taamak afal aydakaakan beyaanama
7. Adbi maqaanee kee ligdo lem diggoysa numu.
8. Kaxxa baatilih digalsime num akke waamah sumaq baaha numu.
10. Taama kaa abe kala lakima aallewaamah sumaq baaha numu.

2. Ta maasayyak nali maasayak (1) tanim elle tan innal anuk, madqa mude, madqa yagdubi hinnay siyaasâ partih adoytah anuk, woo adoytiinu cabê kal garkureh reedimu ma xiqa.
3. Ta maasayyak, nali maasayyak 1(a) edde yaabeenim anuk nammahayto xigrii kee wohuuk daga le mara,hinnay Inikhaytô digri luk woo mihratal 2 liggidiih abak raag le num saanih reedimam xiqah.
4. Ta maasayyak, nali maasayyak 2 edde yaaben aydakaakan kaah yantocowwem xiqah.

ሀ. ኢትዬጵያዊ የሆነ

ለ. በዳኝነት ሙያ ለመስራት ፍቃደኛ የሆነ፣

ሐ. እድሜው ከ 25 ዓመት ያላነሰ

መ. ለፌደራልና ለክለሉ ሕገ-መንግስታት ታማኝ የሆነ፣

ረ. የክልሉን የሥራ ቋንቋ በሚገባ የሚያውቅ

ሰ. በህግ ትምህርት ቢያንስ የመጀመሪያ ዲግሪ ያለው፣

ሸ. የዳኝነት የቅድመ ሥራ ስልጠና የወሰደ

ቀ. ጥሩ ሥነ-ምግባርና ችሎታ ያለው መሆኑን ማረጋገጥ የሚችል

በ. በከባድ ወንጀል ተቀጥቶ የማያውቅ ለመሆኑ ማስረጃ የሚያቀርብ፣

ተ. ሥራውን ለማከናወን የማያስችል የጤና ችግር የሌለበት።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የሕግ አውጪ፣የሕግ አስፈጻሚ ወይም የፖለቲካ ድርጅት አባል ከሆነ ከአባልነቱ ሣይለቅ ለዳኝነት ሊሾም አይችልም።
3. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 1/ሸ/ የተጠቀሰው ቢኖርም ሁለተኛ ዲግሪና ከዚያ በላይ ያለው ከሆነ ወይም የመጀመሪያ ዲግሪ ኖሮት በሙያው ቢያንስ የሁለት ዓመት የሥራ ልምድ ያለው በቀጥታ ሊሾም ይችላል።
4. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 2 የተጠቀሰው ስልጠና ሊሰጠው ይችላል።

6. Rijistirar kee marô reedantu yakkoonuh xiqsissa makeeloola

1. Ta kuktak maasayak 5/1/a,c,d,f,e,h, I, kee j,tan ximmooma ta exxaaxih amol anguddubumele.
2. Ta nali maasayyak 1yal tan maxco anuk marok reedoonuh ossotinâ makeelo le edde xin awqele.

7. Xiiba (yallak xagana)

1. Gurkura taama qimbissak naharal ciggilta xiiba abelon. Anu yoo_____asaakih ayro _____ cokmi Qaril garkure akkuk reedaah taama qimbisa waqdi yoh yontocoweh yan kaxxa abbootan kee yallay xagna gital agdabuh, dustuuruh rammituh, madqat dibuk miracsimuh, faxxiima adiba dacrisak taamitu waamah xiibitah tah yok yallak xagan kinni.
2. Rijistirarwa kaadu tamannah tan xiiba abta.

8. <u>Taamâ diiriyyo</u>

1. Ummaan garkure, rijistirar kee abokaato taamak elle diiriyimu xiqam ciggilta sababitte.

a) Isi labbataak, taama cabam faxek

- Garkure tekkek inki alsak afal kutbeh ekeka yacee
- Rijistirar kee marô reedantu tekkek namma alsak afal kutbeh ekeka yacee.

b) Hinnay lakmi sabbatah taama abam xiqe waam diggossa cakiim warkat xayyoysek, wohim guba haak maro madaqtek.

c) Taamah agdaabeh makeeloh miracsentak ugutak qaduk yambulle taama ligdoh sinnaa kaa gabat afi sinna lem maro faaticissek.

d) Lafa le adbi sinnay, garkurê qamalak iroh tani abeemih taagah baatileyna inta faatica maro kaal haytek, hinnay.

e) Madqal tan dadqissô karma gufe tekkek.

6. <u>ለሬጅስትራርነትና የጉባኤው ተሻ ý ሚ የሚያበቁ መመዘኛዎች</u>

1. በዚህ አዋጅ ዓንቀጽ 5/1/ ሀ/፣/ሐ/፣መ/፣ረ/፣ሰ/፣ቀ/፣በ/ እና ተ የተደነገጉት መመዘኛወች በነዚህ አካላት ላይም ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።
2. በዚህ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ ለጉባኤ ተሾሚዎች የሚያገለግል ተጨማሪ መመዘኛ በደንብ ይወሰናል።

7. <u>ቃለ መህላ</u>

1. ዳኞች ሥራ ከመጀመራቸው በፊት የሚከተለውን ቃለ መህላ ይፈጽማሉ።

   እኔ ---- በዛሬው እለት የ----- ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኜ ስሾምና ሥራዮን ስጀምር የተሰጠኝን ከፍተኛ አደራና ኃላፊነት ለህገ-መንግስቱ ተገዥ በመሆን በህግና በህግ ብቻ እየተመራሁኝ ስነ-ምግባሩን ጠብቄ በታማኝነት ለመፈጸም ቃል እገባለሁ።
2. ሬጅስትራሮችም ሥራ ከመጀመራቸው በፊት በተመሣሣይ ሁኔታ የሚፈፅሙት ቃለ ማህላ ይኖራል።

8. <u>ከሥራ ማሰናበት</u>

1. ማንኛውም ዳኛ፣ሬጅስትራርና ተከላካይ ጠበቃና ከሥራ ሊሰናበት የሚችለው የሚከተሉት ምክንያቶች ብቻ ነው።

   ሀ. በራሱ ፈቃድ ሥራውን መልቀቅ የፈለገ ዳኛ ከሆነ የሁለት ወር ሬጅስትራርና የጉባኤው ተሻ ý ሚ ደግሞ የአንድ ወርድ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ወይም

   ለ. በህመም ምክንያት ሥራውን በሚገባ ማከናወን የማይችል መሆኑን የሚያስረዳ

የህኪሞች ቦርድ ውሣኔ ሲያቀርብና ጉባኤው የህን መሠረት አድርጎ ሲወሰን ወይም

ሐ. በራስ አፈጻጸም መመዘኛ መመሪያ መሠረት ግልጽ የሆነ የሥራ ብቃትና ቅልጥፍና ያነሰው መሆኑን ጉባኤው ሲወስን፣ወይም

መ. ከባድ የሥነ-ምግባር ጉድለት ወይም በባህሪው ከዳኝነት ሥራ ጋር የሚቃረን ተግባር በመፈጸሙ ጥፋተኛ ተብሎ ከሥራ እንዲሠናበት ጉባኤው ሲወስን፣ወይም

ረ. በሕግ የተወሰነው የጡረታ አድሜ ሲደርስ ነው።

2. Ta maasayyak nali maasayyak 1(a) madqeenim tan way adbi dagnâ waqa kaak xayyowtek, xiiriyyo warkat geyu xiqam adabi caagid wagga heenih tu akak ixxicci iyyan waqdi.
3. Ta maasayyak nali maasayyak 1(b) , (c) kee (d) tescessimem gar kuraa kee rijisterarwal tanguddubem maro hayte faatica miglis guffu hayteh mango gabal faaticisan waqdi.

9. Xiiriyyô warkatih addatinoo kee elle yaceen gurra

1. 8heele maasayyak nali maasayyal 1(a) yescessime uddur gufa waqdi woo waqaak marô saqal xiiryyô warkat yacee. Gersi sababitteh xiiriyyo tekkek elle yagduben inni sissinih,
2. Xiiriyyô warkatih addatinoh tu gactek edde xiinil baxxaqimele.

10. Adbi sinnâ waqah xayyos kee agdaba

1. Garkure hinnay rejistirar hinnay marô reedanti baaheh yan adbi dagnah weeqá hinnay warsam liyo axcinnaan num warkatah baahek afak warsek , silkih warsek wagta xagarah xayyoysam duudah elle aban gurri edde xintal baxxaqimele.
2. Xayyowte waqá hinnay ascossi nummal xissiime xaagu takkem faxximta.

11. Kobox adabi (daffeynah adabi)

1. Rakaakay maroo kee rasi maro alsal inki waqdi sinni madabih daffeyna abbasitan, faxxiimak maacissek maroh adoytiitik almi (enek sidocta) essertek hinnay marok mododise dudda le sabab yeellek sissik seeco abam duudah.
2. Marô xagar sittalluk aban madabiinô daffeyna kulli 6 alsal aban.
3. Maroh adoytiiitik tayse gaba(nammay sidocta) mododdek maro kibimtem xiqsitta.
4. Marol xayyoowa caagid mango xongolol faaticima adoytit xongolo missah raddek saqal edde raaqe gammi iyyem faatica takke.

2. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 1/ሀ/ የተደነገገው ቢኖርም የሥነ-ምግባር ክስ የቀረበበት ሲሆን የሰንብት ደብዳቤ ማግኘት የሚችለው የዲስፒሊን ጉዳዩ ታይቶ እለባት ካገኘ በኋላ ነው።
3. በዚህ ዐንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 1/ለ/፣/ሐ/ና/መ/ የተመለከተው በዳኞችና ሬጅስትራሮች ላይ ተፈጻሚነት የሚኖረው የጉባኤው ውሣኔ ለምክር ቤቱ ቀርቦ በአብላጫ ሲፀድቅ ነው።

9. <u>የሰንብት ደብዳቤ አሠጣጥና ይዘቱ</u>

1. በዓንቀጽ 8 ንዑስ ዓንቀጽ 1/ሀ/የተቀመጠው የጊዜ ገደብ ሲደርስ ውድያውኑ በጉባኤው ሰብሣቢ የሰንብት ደብዳቤ ይሠጠዋል። በሌላ ምክንያት ለሚሰናበት ግን አፈጻጸሙ እንደየሁኔታው የሚወሠን ይሆናል።
2. የሰንብት ደብዳቤውን ዝርዝር ይዘት በሚመለከት በደንብ ይወሰናል።

1ዐ. <u>የሥነ-ምግባር ቅሬታ አቀራረብና አፈጻጸሙ</u>

1. ዳኛ ወይም ሬጅስትራር ወይም የጉባኤው ተሻ ý ሚ ለፈጸመው የሥነ-ምግባር ጉድለት አቤቱታ ወይም ጥቆማ አለኝ የሚል ማንኛውም ሠው በጽሁፍ ወይም በቃል ወይም በስልክ ለማመለከተው አካል ማቅረብ ይችላል።ዝርዝር በደንብ ይወሰናል።
2. የሚቀርበው አቤቱታ ወይም ጥቆማ በእውነት ላይ የተመሠረተ እና በማስረጃ የተደገፈ መሆን ይገባዋል።

11. <u>የስብሰባ ሥነ-ሥርዓት</u>

1. ክልላዊ ጉባኤና የዞን ጉባኤ በወር አንድ ጊዜ የየራሣቸውን መደበኛ ስብሰባ ያካሂዳሉ እንደአስፈላጊነቱም ከጉባኤው አባላት አንድ ሶስተኛው ሲጠይቁ ወይም የጉባኤው ሠብሣቢ አሣማኝ ምክንያት ሲኖረው አስቸኳይ ስብሰባ መጥራት ይችላሉ።
2. የጉባኤ አካላት መደበኛ የጋራ ሰብሰባ በስድስት ወር አንድ ጊዜ ይካሄዳል።
3. ከሁለት ሶስተኛ ያላነሱ አባላት ሲገኙ ምልአክት ጉባኤ የሆናል።
4. ለጉባኤው የሚቀርበው ጉዳይ በአብላጫ ድምጽ ይወሰናል፣የአባላቱ ድምጽ እኩል ለሁለት ሲከፈል ግን ሠብሣቢው የደገፈው ሃሳብ አሸናፊ ይሆናል።

12. <u>Taamah udduru</u>

1. Rakaakay maro takku rasi maro taamal sugtam koona liggida.
2. Ta maasayyak nali maasayyak (1) edde yabne adoytit 2heele udduruh doorimaanam duudumtah.
3. Doorah yan xagar bolol elle haysite adoytit yenek akah doorimen mohla ambaxe kal saqoolinnak ken oobisam duudah.

<u>Nammay heele</u>

<u>Exxa</u>

<u>Garkurâ Xiinissoh Maroh</u>

<u>Aykabab kee Rekisso</u>

13. <u>Aykabab</u>

1. Qafar rakaakayak garkurâ xiinissoh maro (ahak wadir maro axcuk gexenno) ta kuktal qusba weelol xissimte.

2. Maro madqal yimixxige xagar kinnuk, gubat reksimte exxaaxi leeh, issi baajeetih xiinele.

14. Xiso (rekisso)

Maro ta ciggilta xagoora aalle le

1. Rakaakay caddol

a) Gar kur xiinissoh maro
b) Rakaakayak mihrat ligdoh hawwasoosih horta
c) Marok kutbê buxa

2. Rasi caddol

a) Rasi maro

12. የሥራ ዘመን

1. የጉባኤውን ሆነ የዞን ጉባኤ የሥራ ዘመን አምስት ዓመት ብቻ ይሆናል።
2. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 1 የተጠቀሱት አባላት ለሁለተኛ ጊዜ ሊመረጡ ይችላሉ።
3. መራጩ አካል እምነት ያጣባቸውን የጉባኤ አባላት የሥራ ዘመኑ ሣያልቅ በሙሉ ወይም በከፊል ከኃላፊነት ሊያወርድ ይችላል።

ክፍል ሁለት

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አመሰራረትና

አወቃቀር

13. አመሠራረት

1. የአፋር ክልል ዳኞች አስተዳደር ጉባኤ /ከዚህ በኋላ ጉባኤ እየተባለ የሚጠራ/ በዚህ አዋጅ በአዲስ መልክ ተቋቁሟል።
2. ጉባኤው ህጋዊ ሠውነት ያለው ሆኖ በስሩ የተዋቀሩ አካላት ያሉትና በራሱ በጀት የሚተዳደር ነው።

14.አደረጃጀት

ጉባኤው የሚከተሉትን አካላት ይኖሩታል።

1. በክልል ደረጃ

   ሀ. የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ

   ለ. የክልል ሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን /ኢንስፔክሽን ቲም/

   ሐ. የጉባኤው ጽሕፈት ቤት

2. በዞን ደረጃ

   ሀ. የዞን ጉባኤ

Garkurâ xiinissoh maroh adoytit kee reeda

a) Maro

15. Maroh adoytiiti

1. Maro ciggilta adoytit alle le.
   a. Sangeerâ cokmih Qarih pirezdanti kobxise
   b. Sangeerâ cokmi Qarik ciggiila piredenti adoyta
   c. Rakaakay miglisik sidiica garkure
   d. Sangerrâ cokmih Qarik inki garkure adoyta
   e. Fayya le cokmih Qarik sidiica garkure
   f. Daqor cokmih Qarwak sidiica garkure
   g. Qadli biiroh saqal
   h. Saay kee xiinissô biiroh saqal
   i. Qafar sayyoh eglah saqla
   j. Qafar abukaatootah abba
2. Dacarsittoh xiinâ saqal Marok kobxise suge week ciggiila saqal maro kobxise le
3. Marô kutbeh buxah saqal marok kutbe abe akke le.

16. Maroh Adoytiitih Dooroh Makeelo

1. Ta kuktak maasayyak 15/nali maasayyak 1(d), (e) kee (f) yescessen garkura adoytiitih dooroonuh.
   a. Cokmi taamal namma liggidaa kee wohuuk biso taamite yakkem faxximta.
   b. Adbi maqaanee kee taamal inkih fayla le num yakken faxximta.

ክፍል ሶስት

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አካላት ተዋጽኦና ስልጣን

ሀ. ጉባኤ

15. የጉባኤው አባላት

1. ጉባኤው የሚከተሉት አባላት የኖሩታል፡-

   ሀ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ኘሬዝዳንት -----ሠብሣቢ

   ለ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ም/ኘሬዝዳንት ------- አባል

   ሐ. የክልል ምክር ቤት ሶስት ዳኞች ---------- አባል

   መ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ ዳኛ ---------- አባል

   ረ. የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ሶስት ዳኞች ------ አባል

   ሰ. የወረዳ ፍርድ ቤቶች ሶስት ዳኞች---------- አባል

   ሸ. የፍትሕ ቢሮ ኃላፊ ---------- አባል

   ቀ. የፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ኃላፊ ---------- አባል

   በ. የአፋር ሴቶች ማህበር ሊቀ መንበር --------- አባል

   ተ. የአፋር ጠበቆች ማህበር ሊቀ መንበር------- አባል

   ቸ. አርብቶ አደሮች ማሕበር ሊቀ መንበር------ አባል

2. የጉባኤው ሠብሣቢ በማይኖርበት ጊዜ ምክትል ኘሬዝዳንት ተክቶ ይሠራል

3. የጽሕፈት ቤቱ ተጠሪ የጉባኤው ፀሐፊ ይሆናል፡

16. የጉባኤው አባላት አመራርጥና መመዘኛ

1. በዚህ አዋጅ ዓንቀጽ 15 ንዑስ ዓንቀጽ 1/መ/፣/ረ/ና/ሰ/ የተጠቀሱት ዳኞች በአባልነት ለመመረጥ፣

   ሀ. በዳኝነት ሞያ ሁለት ዓመት እና ከዝያ በላይ ያገለገለ

   ለ. በሠነ-ምግባሩና በሥራው የተመሰገነ መሆን አለበት።

2. Ta kuktih maasayyak 15 nali maasayyak 1(d), (e) kee (f) yescessen garkura faxêkel taamitoonay ta kuktah xinta adoytit elle geytimte ikkel inkih yan mododul dooriman.
3. Doorook geera ceelot gaaqo raqtek(awlisime wayte ayyunti exxa raqtek)
   a) Liggidak ellacabol takke garkurâ mododul qusba doorol Korsan.
   b) Ta qaago akah tewqem elle suge numih gexo tekkek, ciggilta dooro fan woo arac (awliinu) luk sugan.
   c) Qaaqo akah tewqen gersi sabab akkee kee marok kibbiime wayti katassam tumbullek gersi modod yakkem fan kulli rasul elle sugâ dooro abak woo foxo kiban.
4. Ta maroh ruuban garkure rasi garkurah maroh adoyta yakkem mafaxximta.

5. Ta kuktak maasayyak 15 nali maasayyak 1(d), (e), kee (f) edde yaaben garkurah addak.
   a) Amolladih yan marak dagnal 2 saymara yakkem. faxximta.
   b) Duudummu itta caddol dago agattinaanih xaylo tu edde taallem faxximta.

17. Marô Reedaa kee Abto

Maro ahak gubal roorisen reedaa kee abto aalle le

1. Ta kuktak 5^{heele} maasayya kee 6^{heele} maasayyak nali masayyak (1) daffeysen makeelok ugutak sangerrâ cokmih Qari ,fayya le cokmih Qarii kee daqor cokmih Qarwah garkura akkeloonu axcuk marô saqal xayyoyse yan maqaddiikah fanak dudda loonu axcuk maro elle eeminni hayteh garkura takkoo kee rijisterar takko reedah miglisil xayyoysan.
2. Ta maasayyak, nali maasayyak (1) tanim anuk

2. በዚህ አዋጅ ዓንቀጽ 15 ንዑስ ዓንቀጽ 1/መ/፣/ረ/ና/ሰ/ የተጠቀሱት ዳኞች የሚሠሩበት አካባቢ ሣይገድባቸው በዚህ አዋጅ የሚተዳደሩ አባላት በተገኙበት ጠቅላላ ሠብሰባ ይመረጣሉ።
3. ከምርጫው በኋላ የውክልና ክፍተት ካጋጠመ
   ሀ. በዓመቱ መጨረሻ በሚኖረው የዳኞች ጠቅላላ ስብሰባ በምርጫ እንዲተካ ይደረጋል።
   ለ. ክፍተቱ በስራ እድገት ምክንያት የተፈጠረ ከሆነ አድገቱን ያገኙት ተወካዬች አስከሚቀጥለው የመተክያ ምርጫ ድረስ ውክልናቸው እንዳለ ይቆያል።
   ሐ. ክፍተቱ በሌላ ምክንያት የተፈጠረና ምልእተ ጉባኤውን የሚያደናቅፍ ከመሰለ ግን እስከሚቀጥለው ጠቅላላ ስብሰባ በየዞኑ በሚደረግ ዝዜያዊ ምርጫ ይተካል።
4. ለዚህ ጉባኤ የሚወከለው ዳኛ የዞን ጉባኤው አባል መሆን አይኖርበትም።
5. በዚህ አዋጅ ዓንቀጽ 15 ንዑስ ዓንቀጽ 1/መ/፣/ረ/ና/ሰ/ ከተጠቀሱት ዳኞች ውስጥ፣
   ሀ. ከአጠቃላይ ቢያንስ ሁለቱ ሴቶች መሆን አለባቸው።
   ለ. በታቻለ መጠን የአናሳ ብሄረሰብ ተወላጆችን ግምት ውስጥ ያስገባ ምርጫ ለማካሄድ ጥረት ይደረጋል።

17. <u>የጉባኤው ስልጣንና ተግባር</u>

ጉባኤው ከዚህ በታች የተዘረዘሩ ስልጣንና ተግባር የኖሩታል።

1. በዚህ አወጅ ዓንቀጽ /5/ እና /6/ /1/ በተቀመጠው መመዘኛ መሠረት ለጠቅላይ፣ለከፍተኛና ለወረዳ ፍርድ ቤቶች የሆናሉ ተብለው በጉባኤው ሠብሣቢ ከቀረቡት የሕግ ባለሞያዎች መካከል ብቃት ያላቸውን አጨቴ ዳኞችና ሬጅስትራሮች መልምሎ ለሹመት ለምክር ቤት ያቀርባል።
2. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 1 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ፥-

    a. Sangerraa kee fayyale cokmih Qarih garkura takko reedisaanak afal federal garkurâ xiinissoh maroh xayyoysak mabla keenil akah tantacawwe innah aban.
    b. Garkuriinuu kee rijistiraarinnuh reedah xayyoysen mari wohggolimtah gide cokmi Qaril qokol taamal ken tamsiisak sugan.

3. Ta kuktak 6heele maasayyal daffeysen makeeloola kibteh tan marô reedon liisiyak reedisan, rankisan.
4. Garkurak, rijistirarwak, marô reedoonuk, liisiyyo, rankisso, koraakorsa, aydakaakan kee baritto qaada faaticisan elle aban inni edde xiinil awqele.
5. Garkura , rijistirarwaa kee marô reedon wagittaamak
    a) Elle ken rankisan taamah arac faxah yan barittô caddo, raawâ caddo taamâ xiqtoo kee abak raag faaticiselon.
    b) Keenih meklan qasbi, qasbih ossotina,assenta, dayli affaafayay foyyah yaceeni, gubaak dagah cokmiQaril aban dadal,raqte fuqam fuuqooqa wagittam miglisih xayyoysak akah faaticisan innah aban addatiini edde xintalawqe le.
6. Sidiica cokmi Qarih caddol garkurah, rijisterarwah kee marô reedoonuh sidiica raawa akah takke inna abelon addafakne edde xintal awqele.
7. Garkurak,rijisterarwak kee marô reedonuk, taamâ waqla, idni acwa oftoy acwa madqelon abinal asiselon addafakni edde xintal baxxaqsimele.
8. Daqar kee rasi cokmi Qarwah mirocti (pireziednititte) reedisele addafakni edde xintal baxxaqsimele.
9. Marok liggidi ekraaro bicse le abina akah hawwasoosele, is kee gubat raqta marô xagoorak taama kusaaqise le.
10. Garkura,rijistirarwaa kee marô reedoon wagsiisak meqem kaban edde xin ayyaaqele.

ሀ. የጠቅላይና የከፈተኛ ፍርድ ቤቶች እጩ ዳኞች ለሹመት ወደ ምክር ቤት

ከመቅረባቸው በፊት በፌደራል የዳኞች አስተዳዳር ጉባኤ አስተያየት

እንዲሠጥባቸው ይጠይቃል።

ለ. ለዳኝነትና ለሬጅስትራርነት የተመለመሉት እጩዎች ሹመታቸው በምክር ቤቱ

እስኪፀድቅላቸው ድረስ በፍርድ ቤቶች በረዳትነት መድቦ ያሰራል።

3. በዚህ አዋጅ ዓንቀጽ 6 የተቀመጡ መመዘኛዎችን አሟልተው የተገኙ የጉባኤ ተሾሚዎችን መልምሎ ይሾማል ይመድባል።
4. የዳኞች፣ሬጅስትራሮችና የጉባኤው ተሾሚዎችን አመላመል፣ምደባ፣ ዝውውር፣ ስልጠናና ትምህርትን በሚመለከት ይወሰናል።ዝርዝሩ በደንብ ይገለጻል።
5. ዳኞች፣ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎችን በማመልከት፣

ሀ. ለሚመደቡት የሥራ መደብ የሚያስፈልግ የትምህርት ደረጃ፣የደረጃ እርከን፣

የሥራ ችሎታና ልምድ ይወሰናል።

ለ. የሚከፈላቸው ደመወዝ፣የደመወዝ ጭማሪ እና አበል፣የሚሠጠው ነጻ የሕክምና

አገልግሎት ከዝቅተኛ ወደ ከፍተኛው የፍርድ ቤት እርከን የማደረግ እድገትና

ሌሎች የተለያዩ ጥቅማ ጥቅሞችን ለምክር ቤቱ በማቅረብ ያስወሰናል፣ዝርዝሩ

በደንብ ይወሰናል።

6. በሶስትም የፍርድ ቤት ደረጃዎች ለዳኞች፣ለሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎች ሶስት ርከን ደረጃ እንዲኖር ያደርጋል፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።
7. የዳኞች፣የሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተ cý ሚዎችን የሥራ ሠዓት፣የፍቃድ እና የእረፍት አሠጣጥ ይወስናል፣ተግባራዊ ያደርጋል።ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።
8. የወረዳና ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ኘሬዝዳቶችን የሾማል፣ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።
9. የጉባኤውን አመታዊ እቅድ ያወጣል ለተግባራዊነቱም ይከታተላል፣ በእቅዱ መሠረት የራሱንና በሥሩ የሚገኙትን የጉባኤ አካላት የሥራ አፈጻጸም ይገመግማል፡
10. የዳኞት፣የሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎችን የሚመለከት የሥነ-ምግባር ደንብ ያወጣል።
11. Mihrat ligdoh hawwasoosih hortak teetih xayyoowah yan Wareeduk (gabbaquk, ugutak faxximta maaqatta beele.
12. Taamal qaduk tambulle ligdô boola, hinnay lakmi sabbatah taama abam duude wee garkure, hinnay rijistirar taamak xiiriyaanam faxximtek hinnay gubi caddoh oobisak tamsiisaanam faxximtam irgiqqi hayteh miglisih xayyoysak faaticissa miglisih xayyoysaanah gide taamak sooliseh sugtam duddah elle yagduben gurri edde xintal awqele.
13. Ta maasayyak nali maasayyak 10,11,12 rooisen sababitte marô reedon wagittam kinnuk, ken caagid miglisih ma gexxay a maro keenil teece margaqa elle caboyta takke.
14. Garkurak, rijisterarwa kee marô reedoonuk taama elle aban aracih nagaynan kee qaafiyat dacrisaanam diggoossa addafokot edde xintal awqele.

15. Cokmi Qarwa ossotinah (rankimte caxooxi mabloola elle aban arooca) derafil soltuh marok saqal cubbusso abba heeh xayyoysa waqdi maro faaticissah .
16. Ta maasayyak nali maasayyak 3,4, edde yabne caagiidal waaga xayyowtek waaga wagittaah, figda abta koomite akah xisele addafakne edde xintal akkele.
17. Taama tangaddabuh cato abta koomiteeta isi addal xisak tayfukunem duddah.
18. Marok kutbê buxa elle taamitta miracsenta tayyaaqe agdab kattattah.
19. Comki taamah gexso gitat takkek waytam agaaradak diggossa.
20. Tet taamah ceelo le baxaabaxsa le gexrsi madqal tan abtoota tagdube.

11. ከሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን የሚቀርብለትን ሪፖርት መነሻ በማድረግ አስፈላጊውን ውሣኔ ይሠጣል።
12. በሥራ ላይ ጉልህ የሆነ የብቃት ማነስ ያሣየ ወይም በህመም ምክንያት ሥራውን ማከናወን ያልቻለ ዳኛ ወይም ሬጅስትራር ሁኔታው ከሥራ የሚያባርረው ወይም ከላይኛው የፍርድ ቤት ደረጃ ወደ ታችኛው ዝቅ የሚያደርገው ነው ብሎ ከደመደመ ለምክር ቤቱ በማቅረብ ያስወስናል፣እንደዚህ ዓይነት አጋጣሚ ሲኖር በምክር ቤቱ እስከሚወሠን ድረስ ከሥራ አግዶት ሊቆይ የችላል። ዝርዝሩ በደንቡ ይወሰናል።
13. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ 1 0፣11፣12 የተዘረዘሩት ምክንያቶች የጉባኤ ተሾሚዎችን የሚመለከት ሲሆን ወደ ምክር ቤት ማቅረብ ሣያስፈልግ ጉባኤው የሠጠው ውሣኔ የመጨረሻ የሆናል።
14. የዳኞች፣ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎች የሥራ አካባቢ ደህንነትና ጤንነታቸው የተጠበቀ መሆኑን የረጋግጣል። ዝርዝሩ በደንቡ ይወሰናል።
15. የፍርድ ቤቶች ተጨማሪ ምድብ ችሎቶች በተለያዩ አካባቢዎች እንዲኖሩ በጉባኤው ስብሳቢ ተጠንቶ ቢቀርብለት ይወሰናል።
16. በዚህ ዓንቀጽ ንዑስ ዓንቀጽ /3፣4/ በተዘረዘሩ ጉዳዮች ላይ የሚነሱ አቤቱታዎችን ወይም ቅሬታዎችን ተቀብሎ መፍትሄ የሚሠጥ ቅሬታ ሠሚ ኮሚቴ እንደአስፈላጊነቱ ይቋቋማል።ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

17. ሥራውን ሊከናወን የሚረዱ ኮሚቴዎችን እንደአስፈላጊነቱ ከውስጡ እያዋቀረ ማስማራት ይችላል።

18. የጉባኤው ጽሕፈት ቤት የሚሠራበትን መመሪያ ያወጣል፣አፈጻጸሙንም ይከታተላል።
19. የፍርድ ሥራ ሂደት ገንቢ በሆነ ግምገማና ክትትል እየተከናወነ መሆኑን የረጋግጣል።

20. ከሥራው ባህሪ ጋር የተለያዩ ሌሎች ሕጋዊ ተግባራትን ያፈጽማል።

18. Maro kobxisê reedaa kee abtoota

Maro kobxise ciggilta reedaa kee abtoota aalle le.

1. Marô kutbeh buxa miraacisa
2. Maroo kee marô xagoora daffcynah seeca….miraacisa.
3. Ta kuktak maasayyak 5 kee 6 nali maasayyak 1 daffeyteh tan makeelok ugutak, sangerrah, fayyale cokmi Qari kee daqor cokmih Qarwah garkure kee rijisterar yakku xiqde le akak iyyan mara meexak
4. Ken migaaqih rorsaa kee ux ken cankah gabbaaqu maroh xayyoysa maro sitta elle geytem reedah miglisih xayyoysa.
5. Ta kuktih maasayyak 6 nali maasayyak 2 yak ugutak marô reedoonuk migaq rorsaa kee ux cankâ gabbaaqu maroh xayyoysak reedisa.
6. Ta kuktak ugutak yawaqu waa edde xintal makeelol daqar kee fayya le cokmi Qarih saqoolinnuh xiq le marih migooqaa kee ux cankâ gabbaaqu bicisak xayyoysaah reedisa.
7. Sissikim maacissek maro seecaah daffeysah gide garkura, rijisterarwa, elle sugah rankisah , korsaah, abeh yanim ciggilta marô daffeynal faaticisisah.
8. Sinni fayxil cabti xayyosse garkura, rijistirarwa, marô reedon xayyosse mohla gaba kaltek rubsus warkat keenih yaceeh. Ciggilta marô daffaynal faaticisah.
9. Issi fayxiik,, hinnay geeh yan ascossak ugutak cokmi Qaril yanbullee adbi sinnâ caagid ismitti heeh, (fokkaqqa) heeh faatica geysiisuh maroh xayyooysa.
10. Ossotinah mablô caxah manga faxxiimak maacisek marol xayyoysaah faaticisisah.
11. Maro madaqtem abbimtak waytam kattaatah, Loynisah, hawwasoysah maro awlisak taamita.

18. <u>የጉባኤው ሠብሣቢ ስልጣንና ተግባር፡-</u>

የጉባኤው ሠብሣቢ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል።

1. የጉባኤውን ጽሕፈት ቤት በበላይነት ይመራል።
2. የጉባኤውንና የጉባኤው አካላትን ስብሰባ ይጠራል፣ይመራል።
3. በዚህ አዋጅ አንቀጽ /5/ እና /6/ /1/ በተቀመጠው መመዘኛ መሠረት ለጠቅላይ፣ለከፍተኛና ለወረዳ ፍርድ ቤቶች ለዳኝነትና ሬጅስትራርነት ብቁ ናቸው ያላቸውን መርጦ ሥም
4. ዝርዝራቸውንና አጭር የሕይወት ታሪካቸውን የሚመለከት መግለጫ ለጉባኤው ያቀርባል፣ በጉባኤው የተመለመሉትን ለሹመት ወደ ምክር ቤት ያቀርባል።
5. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 6/2/ በተደነገገው መሠረት የጉበኤ ተሾሚዎችን ሥም ዝርዝር ከአጭር የሕይወት ታሪክ መግለጫ ጋር ለጉባኤው ማቅረብ ያሾማል።
6. በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣው ደንብ ውስጥ በማኖር መመዘኛ ለወረዳና ለከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ኘሬዝዳንትነት ብቁ ናቸው ያላቸውን ሥም ዝርዝርና አጭር የሕይወት ታሪክ መግለጫ አዘጋጅቶ ለጉባኤ በማቅረብ ያሾማል።
7. አስቸኳይ ሁኔታ ሲያጋጥም ጉባኤው እስከሚሰበሰብ ድረስ ዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎችን በጊዜያዊነት ይመድባል፣የዛውራል፣የተደረገውንም ጊዜያዊ ዝውውርና ምደባ በሚቀጥለው የጉባአ ስብሰባ አቅርቦ ያስወስናል።
8. በፍላጎታቸው ከሥራ የሚሰናበቱ ደኞች፣ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎች የሠጡት የማስጠንቀቂያ ጊዜ ገደብ ሲደርስ ወዲያውኑ የስንብት ደብዳቤ ይሠጣል።በሚቀጥለው ስብሰባም ለጉባአው ያሣውቃል።
9. በራሱ ተነሣሽነት ወይም ባገኘው ጥቆማ መሠረት በፍርድ ቤቶች የሚታይ የሥነ-ምግባር ጉድለት ተጣርቶ ውሣኔ እንዲያገኝ ለጉባኤው ያቀርባል።
10. እንደአስፈላጊነቱ ተጨማሪ ምድብ ችሎቶችን አጥንቶ ለውሣኔ ለጉባኤው ያቀርባል።
11. የጉባኤው ውሣኔዎችን ተግባራዊነት ይከታተልል፣የቆጣጠራል፣ጉባኤውን ተግባራዊነት ይከታተላል፣ይቆጣጠራል፣ጉባኤውን ወክሎ ይሠራል።

12. Marô xagoorak taamah agdabih gabbaaqu maroo kee ta kuktah xinta xagoorah xayyoysa.
13. Gersi maro kaah tacee abtoota agdubele

B. Mihrat xiqtoh hawwasoosih horta

19. <u>Mihrat Xiqtoh hawwasoosih hortah gulgulu</u>

Rakaakayal mihrat xiqtoh hawwasoosih horta garkurah addak meexak rankisan inki mixxaageynaa kee namma inispekterwa (loynisa) addat luk rakaakay caddol xissiima xagara.

20. <u>Mihrat xiqtoh kattat hortih reedaa kee abto</u>

1. Hortak liggidi ekraaro yayyaaqe
2. Cokmi Qarik garkurô taama elle takke inna wakaak wak hawwasoysan woh wagita gabbaaqu maroh xayyoysan.

3.Marok hinnak marô saqalak yantocowwee geeri abtoota yagduben.

21. Mihrat xiqtoh hawwasoosih hortih saqalih reedaa kee abto

Horti saqal (mixxaageyni) ciggilta taamaa kee reeda allele.

1. Horta miraacisa, loynisa
2. Barissu xiqta abak raagitte baxisak, gabbaaqi gurral maroh xayyoysa.
3. hortak saniaditte ,missoysaah.meqenal t tanim yasmiten.
4. Hortak taamah ekraaro bicsa akak tunguddubem gabbaaqut maroh xayyoysa.
5. Abeh yan kusaaqak kobxiseh yan oytittek ugutak arcinoonaa kee aydakaakanitte bicsiisak wagta xagarallih taamita.

c.kobox k/bux

22. Marô kutbeh buxah gulgul (xiso)

Marô kutbeh buxa inki mixxaageynaa kee kutbe-abeena alle le.

12. የጉባኤው አካላት የሥራ አፈጻጸም ሪፖርትን ለጉባኤውና በዚህ አዋጅ ለሚተዳደሩ አካላት ያቀርባል።

13. በጉባኤው የሚሠጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ይፈጽማል።

ለ. የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን

19.የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን አደረጃጀት

የክልል ሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን ከዳኞች ውስጥ የሚመደቡ አንድ ተጠሪና ሁለት ኢንስፔክተሮች የሚኖሩበት ሆኖ በክልል ደረጃ የሚዋቀር የሆናል።

20. የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን ስልጣንና ተግባር

1. የቡድኑን ዓመታዊ የሥራ እቅድ ያወጣል።

2. የፍርድ ቤቶችን ጠቅላላ የዳኝነት የሥራ አፈጻጸም በየጊዜው ዳሰሳ ያካሂዳል፣ይህን የሚመለከት ሪፖርት ለጉባኤው ያቀርባል።

3. በጉባኤው ወይም በጉባኤው ስብሠቢ የሚሠጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ይፈጽማል።

21.የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን ተጠሪ ስልጣንና ተግባር

የቡድኑ ተጠሪ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. ቡድኑን ይመራል፣ይቆጣጠራል
2. በአስተማሪነታቸው ጠቃሚ የሚባሉትን ተመክሮዎች እየለየ በሪፖርት መለክ ለጉባኤው ያቀርባል።
3. የቡድኑ መዛግብትና ሠነዶች በአግባቡ የተያዙ መሆናቸውን ያረጋግጣል።
4. የቡድኑን የሥራ እቅድ ያዘጋጃል፣የሥራ አፈጻጸም ሪፖርት ለጉባኤው ያቀርባል።
5. ባካሄደው ዳሰሳ አማካኝነት የሚሰበስባቸውን መረጃዎች መሠረት በማድረግ የግንዛቤ ማስጨበጫ

ስልጠናዎች እንዲዘጋጁና እንዲሠጡ የሚመለከተው አካል ጋር ሆኖ ይሠራል።

ሐ. የጉባኤው ጽሕፈት ቤት

22. **የጉባኤው ጽሕፈት ቤት አደረጃጀት**

የጉባኤው ጽሕፈት ቤት አንድ ተጠሪና አንድ ሴክሬታሪን ይኖሩታል።

23. Marô kutbeh buxah reedaa kee abto

Marô kutbeh buxa ciggilta reedaa kee abto aallele

1. Marô faatica tagdubuse
2. Maroo kee mihrat xiqtoh hawwasoosih hortah taamâ caalat sahallossa taamah yangayyen waqdi faxxiima bica keenih abta. Maysaqarroorii kee sanaxwa gital keenih yabbixen(daffeysan).
3. Rasi maroh faxximta matteebanni cato abta
   .
4. Garkurâ marok liggidi ekraaroo kee baajet bicisseh maroh xayyossa.

5. Ta kuktah xinta xagoorah xayyowta weeqaaqi arcibissah takkuqe.

6. Marô xagoorak taamah agdab kee xiinissô caagiida Hawwasossa oytitte kobxissa yaakumik ciggiilul wagitta xagoorah tatrussa.

7. Maro teyyeeqe makeeloo kee agaarad miracsentak ugutak kulli garkure,rijisterar kee marô reedantuk taamah agdabih xalu kaysibat kaah xak bissa.

8. Sibah addal celta oytitte kibuk tanik waytam diggossa addafako edde xintal awqele.

9. Maro hinnay marô saqal yaceeh yan gersi ahat axaw le taamoomi tagdube.

23. የጉባኤው ጽሕፈት ቤት ስልጣንና ተግባር

የጉባኤው ጽሕፈት ቤት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የጉባኤውን ውሣኔዎች ያስፈጽማል።
2. ለጉባኤውና ለሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን የሥራ ሁኔታን ያመቻቻል፣ለሥራ በሚንቀሳቀሱበት ጊዜ አስፈላጊውን ዝግጅት ያደርጋል። መዛግብትና ሠነዶቻቸውን በአግባቡ ይይዛል።
3. ለዞን ጉባኤ አስፈላጊውን የቴክኒክ ድጋፍ ይሠጣል።
4. የዳኞች አስተዳደር ጉባኤን አመታዊ እቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለጉባኤው ያቀርባል።
5. በዚህ አዋጅ በሚተዳደሩ አካላት የሚቀርቡ አስተዳደራዊ አቤቱታዎችን ያስተናግዳል።
6. የጉባኤው አካላት የሥራ አፈጻጸምና አስተዳደራዊ ጉዳዩችን ይከታተላል፣ መረጃዎችን የሳስባል፣እንደ ቅደም ተከተሉ እያገናዘበ ለሚመወክለው አካል ያስተላልፋል።
7. ጉባኤው ባወጣው የምዘናና ግምገማ መመሪያ መሠረት የእያንዳንዱ ዳኛ፣ሬጅስትራርና የጉባኤው ተሾሚ የሥራ አፈጻጸም ውጤት ከማህደሩ ጋር መያያዙን፣
8. እንዲሁም ማህደሩ ተገቢውን መረጃ ሁሉ አሟልቶ መያዙን ያረጋግጣል።ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።
9. በጉባኤው ወይም በጉባኤው ሠብሣቢ የሚሠጡትን ሌሎች ተዛማጅ ሥራዎች የከናውናል።

24. Kutbê buxah mixxaageynih reedaa kee abto

Kutbê buxah mixxaageyni ciggilta reedaa kee abto allele.

1. Kutbê buxa miraacisa, xiinisa
2. Maro miraacisa numulluk walalak marok ajanxa bicsa adoytiitih seeco tatrusa.
3. Marok guuma yabbixe adoytit elle ferma haysiisa
4. Marô saqal luk gacak k/buxah ekraaroo kee baajet bicissi heeh maroh xayyoysan faaticisan waqdi abnisah.
5. Marok taamah agdaabeh gabbaaqu bicissi heeh maroh xayyoysa.
6. Garkurak, rijisterawak, marô reedoonuk cankô siba diggaluk dacrisah taamah agdabih xalu ken sibat keenih daagisa.
7. Weeqaaqi yakkuqeeh,yafdigeh, daffeysah,
8. Maro hinnay marô saqal yacee gersi, taamoomi yagdube d.rasi kobox macal kee reeda

25. Rasi kobox adoytiti

Rasi maro ciggilta adoytit allele

1. Fayya le cokmi Qarih pirezxenti Kobxise
2. 3 fayya le cokmi Qarih garkura adoytiiti
3. 3 daqar cokmi Qarih garkura ..
4. Rasi saq duwah/buqreh xiinah saqal ..

5. Namma rakaakay miglisih adoytit ..
6. Rasi sayyoh eglah saqal ..
7. Rasi qadlih biiroh awlayti ..
8. Rasuk xiinissoo kee say exxah saqal ..

24. <u>የጽሕፈት ቤቱ ተጠሪ ስልጣንና ተግባር፡-</u>

የጽሕፈት ቤቱ ተጠሪ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. ጽሕፈት ቤቱን ይመራል፣ያስተዳድራል።
2. ከጉባኤው ሠብሣቢ ጋር በመነጋገር የጉባኤውን አጀንዳ ያዘጋጃል፣ለጉባኤ አባላት መጥሪያ ይልካል።
3. የጉባኤውን ቃል ጉባኤ ይይዛል፣በአባላቱ የተፈረመ መሆኑን ያረጋግጣል።
4. ከጉባኤው ሠብሣቢ ጋር በመሆን የጽሕፈት ቤቱን አቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለጉባኤው ያቀርባል፣ሲፀድቅም የስፈጽማል።
5. የጉባኤውን ሥራ አፈጻጸም ሪፖርት አዘጋጅቶ ለጉባኤው ያቀርባል።
6. የዳኞች፣ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሾሚዎችን የግል ማህደሮች በልዩ ጥንቃቄና የኃላፊነት መንፈስ ይይዛል። የሥራ አፈጻጸም ውጤታቸው በየግል ማህደሩ እንዲገባ ይደረጋል።
7. አስተዳደራዊ አቤቱታዎችን ተቀብሎ መፍትሄ ያስቀምጣል።
8. በጉባአው ወይም በሠብሣቢው የሚሠጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ያከናውናል

መ. <u>የዞን ጉባኤው ተዋጽኦና ስልጣን</u>

25. <u>የዞን ጉባኤው አባላት</u>

የዞን ጉባኤው የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፡-

ሀ. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ኘሬዝዳንት----- ሠብሣቢ

ለ. ሶስት የከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኞች------ አባል

ሐ. ሶስት ከወረዳ ፍርድ ቤት ዳኞች-------- አባል

መ. የዞኑ አርብቶ አደር ገበሬዎች ማሕበር ሊ/መምበር---- አባል

ረ. ሁለት የክልል የምክር ቤት አባላት ---- አባል

ሰ. የዞን ሴቶች ማህበር ሊቀመንበር---------- አባል

ሸ. በዞኑ የሚገኝ ፍትህ ተወካይ ---------- አባል

ቀ. የዞኑ ፀጥታና አስተዳደር ኃላፊ---------- አባል

26. Rasi maroh adoytit elle dooran gurraa kee makeelo

1. Ta kuktak maasayyak 15 nali maasayyak **1,b** kee **c** edde yabne tonnaah ta kuktak 16 edde yabne makeelo kiba mara tikki iyyeenih ta kuktah xiinaah, rasi addal taamitta adoytit amolladih abta daffeynal dooriman.
2. Miglisik awlisan mari
   a) Rasi xaylo takeemi
   b) Madqa ixxiga aalli cokmi caxah abtok axmaq le mara
      yakkenim aysuk raqta.
   c) Rakaakay maroh adoytit akke waanama.

27. Rasi maroh reedaa kee abto

Rasi maro ciggitta reedaa kee abto alle le

1. Rasi addal tan garkuraa kee rijistiraarwah adabi hawwasossa.
2. Fayya le cokmi Qarih garkura, daqar cokmi Qarih pirezxentittee kee rijistirarwa adbi dagnat asseh sugtek kattaatak eyserri(ismitti) haytem rakaakay maroh tatrussu.
3. Taamah agdaabeh tu xiq le koomiteeta issi addak ayyaaquk tasgayyem duddah.
4. Ta kuktah xintaah rasul tan cokmi Qarwal taamita adoytiitih koraakorsa wagittaamak ugtumâ takkusa maroh xayyossa.
5. Issi xongolo aalle waa kutbe abeyna allele
6. Maro tacee gersi, tah celta taamoomi abele

26. <u>የዞን ጉባኤው አባላት አመራረጥና መመዘኛ</u>

1. በዚህ አዋጅ ዓንቀጽ 15 ንዑስ ዓንቀጽ 1/ለ/ና/ሐ/ የተጠቀሱት በዓንቀጽ 16 የተገለፀውን መመዘኛ የሚያሟሉ ሆነው በዚህ አዋጅ በሚተዳደሩና በዞኑ ውስጥ የሚሠሩ አባላት ጠቅላላ ስብሰባ ይመረጣሉ።
2. ከምክር ቤት የሚወከለው
   ሀ. የዞኑ ነዋሪ መሆን አለባቸው።
   ለ. ሰለ ፍርድ ቤት አሠራር ግንዛቤ ወይም የህግ እውቀት ያለው ቢሆን ይመረጣል
   ሐ. የክልላዊ ጉባኤው አባላት መሆን የለባቸውም።

27. <u>የዞን ጉባኤ ስልጣንና ተግባር</u>

የዞን ጉባኤው የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር የኖሩታል፦

1. በዞኑ ውስጥ ባሉ ፍርድ ቤቶች የሚሠሩ ዳኞችና ሬጅስትራሮችን የሥነ-ምግባር ሁኔታ ይከታተላል።
2. የከፍተኛና የወረዳ ፍርድ ቤቶች ዳኞች፣የወረዳ ፍርድ ቤቶች ኘሬዝዳንቶችና ሬጅስትራሮች የሥነ-ምግባር ጉድለት ፈጽመው ሲገኙ ተከታትሎ በማጣራት የውሣኔ ኃሳብ ለክልላዊ ጉባኤ ይተላልፋል።
3. ሥራዎችን ለማከናወን የሚረዳ ኮሚቴ እንደ አስፈላጊነቱ ከራሱ እያቋቋመ ማንቀሳቀስ ይችላል።
4. በዚህ አዋጅ የሚተዳደሩና በዞኑ ፍርድ ቤቶች የሚሠሩ አባላትን ዝውውር በሚመለከት መነሻ ሀሣብ ለጉባኤው ያቀርባል።
5. የራሱ ድምጽ የማይኖረውን ፀሐፊ ይመድባል።
6. ከጉባኤው የሚሠጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ያከናውናል።

28. Rasi maroh kobxiseh reedaa kee abto

Rasi maroh kobxise ciggilta reedaa kee abto alle le

1. Rasi maroh taamoomi gulgulusa, koobaahisa
2. Rasi maroh kobox seeca, miraacisa
3. Rasi maroh maysaqarroorii kee sibaabi yabbixeeh xiinisa.
4. Ta kuktah xinta xagoorak xayyowta weeqaaqi arcibisa
5. Rasi maroh taamoomi wagitta ekraaro bicissi heeh, Rasi maroh xayyosa faaticisa Rasi marok taamah agdaabeh gabbaaqu Rasi maroo kee rakaakay maroh inkih xayyoysa.
6. Isih ugutak hinnay aysacawal (ascossal) ugutak Rasi addal tan cokmi Qari diggosse

adbi dagnâ caagid fokkaaqele.

7. Marô saqalilluk gacak Rasi addal ellesugâ korsa aboonu xiqan.
8. Rasi maro gaaboysee kee Rasi maro tacee geeritoh celta abtoota agdubele.

28. የዞን ጉባኤው ሠብሣቢ ስልጣንና ተግባር

የዞን ጉባኤው ሠብሣቢ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፦

1. የዞኑ ጉባኤውን ስራዎች ያቀናጃል።
2. የዞኑ ጉባኤውን ስብሠባ ይጠራል፣ይመራል።
3. የዞኑ ጉባኤውን መዛግብትና ሠነዶች ይይዛል፣ያስተዳድራል።
4. በዚህ አዋጅ በሚተዳደሩ አካላት የሚቀርቡ አስተዳደራዊ አቤቱታዎችን ያስተናግዳል።
5. የዞኑ ጉባኤውን ሥራዎች በሚመለከት እቅድ አዘጋጅቶ ለዞኑ ጉባኤው በማቅረብ ያፀድቃል፣የዞኑ ጉባኤውን የሥራ አፈጻጸም ሪፖርትም ለዞኑ ጉባኤውና ለክልላዊ ጉባኤ ያቀርባል።
6. በራሱ ተነሳሽነት ወይም ካገኘው ጥቆማ በመነሣት በዞኑ ውስጥ ባሉ ፍርድ ቤቶች የሚያረጋግጡ የሥነ--ምግባር ጉድለቶችን ይፈትሻል።
7. ከጉባኤው ሠብሣቢ ጋር በመነጋገር በዞኑ ውስጥ ጊዜያዊ ዝውውር ሊያደርግ ይችላል።
8. በጉባኤው ሠብሣቢና በዞኑ ጉባኤው የሚሠጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ይፈጽማል።

Baxaabaxsa le Madqooqi

29. Edde xinta kee miracsenta yayyaaqeenimih reeda

Ta kukta taamal asisoonuh edde xinta kee miracsenta yayyaaqeenimih reeda le a maro.

30. Duugumteeh, anguddube wayta madqooqi

1. Yiysiiseenih yeyyeeqen garkura xiinissoh kukta_____ ta kuktat duugumeh.
2. Ta kukta sadda kuktitte, edde xiinitte, miracsenta, abnissoo kee faatica angaddab mali

31. Kukti edde diggoowa uddur

Ta kukti Qafar agatih Rakaakayih doolatih miglis edde faaticise_____ 2006 xabba haanam madqime diggoowe.

Ismaaqil Qali Sirro

Qafar Agatih
Rakaakayih Doolatih
Pirezxenti

ክፍል አራት

የተለያዩ ድንጋጌዎች

29. ደንብና መመሪያን የማውጣት ስልጣን

ይህንን አዋጅ ሥራ ላይ ለማዋል ደንብና መመሪያን የማውጣት ስልጣን

የጉባኤው ነው።

30. የተሻሩና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ህጎች

1. ተሻሽሎ የወጣው የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አዋጅ ቁጥር ---------- በዚህ አዋጅ ተሽሯል።
2. ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን አዋጅ፣ደንብ፣መመሪያ፣አሠራርና ውሣኔ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

31. አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

አዋጁ በአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት ---------- 2 00 5 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

እስማኤል አሊ ሴሮ

የአፋር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕሬዝዳንት